

Tilrettelagt plan for Sjøstjerna

(Med utgangspunkt i Rammeplan for barnehagen)

- Sjøstjernas verdigrunnlag

Vi skal møte barna der de er, og huske på at de er barn som trenger lek på lik linje med andre barn. Vi skal ta hensyn til og samarbeide med foresatte i en sårbar situasjon, samtidig som vi skal ha barnets beste i fokus. Vi skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, og de skal være en del av et inkluderende fellesskap med mulighet for å være med på å påvirke sin egen hverdag. Gjennom samarbeid med tilknytningsavdelinger skal vi synliggjøre, verdsette og fremme mangfold. Personalet skal bidra til å utjevne forskjeller, og vi skal reflektere rundt egne holdninger for å kunne fremme likeverd. Vi skal støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

- Ansvar og roller

Pedagogisk leder – har det overordnede ansvaret på avdelingen. Deltar på møter, er igangsetter, har kontakt med foresatte, skriver planer og veileder.

Primærkontakt – har ansvar for enkeltbarn i samarbeid med pedagogisk leder og spesialpedagog, og oppdaterer resten av personalet.

Spesialpedagog – skriver planer, følger opp det spesialpedagogiske arbeidet, veileder, deltar på møter og har kontakt med foreldre

Alle – er tilgjengelige for barna, har ansvar for å opprettholde og vedlikeholde et godt miljø – både faglig og sosialt. Tar initiativ til aktiviteter, og følge opp planer rundt hvert enkelt barn.

- **Sjøstjernas formål og innhold**

Innholdet skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får mulighet til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna. Alle barna skal bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Personalet skal verdsette barnas egne omsorgshandlinger. Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile. Personalet skal være lydhøre for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg og sensitivitet. Vi skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. Vi skal observere, analysere, støtte, delta og berike leken på barnas premisser. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Vi skal synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet. Barnas perspektiver og handlinger skal legges merke til og anerkjennes. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Vi skal utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold. Alle barn skal ha muligheten til å få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser. Barna skal erfare å være i positivt samspill med barn og voksne. Barna skal få god språkstimulering i løpet av barnehagehverdagen. Vi skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling. Vi skal sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel og som uttrykk for egne tanker og følelser. Vi skal være språklige rollemodeller, og bruke ASK for å tydeliggjøre.

- **Barns medvirkning**

Det er spesielt viktig at vi på Sjøstjerna tolker barnas signaler gjennom hele dagen i lek, trening og rutinesituasjoner. Vi må legge opp dagen etter barnets dagsform. Ta pauser når det er nødvendig, og korte ned på eller utelukke deler av dagsprogrammet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

- Samarbeid mellom hjem og Sjøstjerna

Igjen må vi huske på at vi samhandler med sårbare foreldre. Vi skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning, og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Foreldrene har rett til å være en del av og uttrykke seg i SU.

- Overganger

Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. På Sjøstjerna skal vi sørge for tett oppfølging gjennom hele perioden barnet er i barnehagen. Femåringer på Sjøstjerna har rett til å være en del av førskolegruppa så langt det lar seg gjøre. Når det nærmer seg skolestart skal det gjennomføres overgangsmøter og besøk på skolen. Foreldrene må ta stilling til om de ønsker skole med forsterket enhet eller nærskole. Det skal være etablert et årshjul for overganger. Enkelte ganger overføres barn fra Sjøstjerna over på tilknytningsavdeling, det må evalueres individuelt. Barna på Sjøstjerna skal ha en tilknytningsavdeling på huset. Hvilke barn som skal hvor må tas stilling til når vi har blitt kjent med barnet og hvilke behov det har.

- Sjøstjerna som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Planlegging skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen

fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten. Planlegging må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling individuelt og i gruppe. På Sjøstjerna må det tas hensyn til diagnoser og barnas potensiale. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeiers lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppa er involvert i. Både faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende fordi kunnskap på dette området vil gi et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Personopplysninger skal behandles i samsvar med personopplysningsloven. Foreldre har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn, og til å få slettet eller korrigert opplysninger som er feilaktige eller misvisende.

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Barnehagens innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger. Barnehagens viktigste sosialiseringsarena er leken. For noen barn kan tidlig innsats innebære at personalet arbeider særlig målrettet og systematisk – over kortere eller lengre perioder – med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap. Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

- Sjøstjernas arbeidsmåter

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasse enkeltbarn, barnegruppen og nærmiljøet. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. Vi skal veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter, og jevnlig ta i bruk interessekartlegging. Vi skal gi barna

varierte inntrykk, og stimulere barnas undring og evne til å ta initiativ og mestring av nye ting. Arbeidet skal være tverrfaglig og helhetlig og se de ulike delene i rammeplanen i sammenheng. Jevnlig evaluere arbeidsmåtene er nødvendig for utvikling i riktig retning. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Vi skal bidra til at barna får mestringsopplevelser samtidig som de har noe å strekke seg etter. Vi skal introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer. Vi skal sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læremiljø for alle barn, f.eks. SnapCore, KnowMe og Podd. Vi skal utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna. Vi skal vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk. På Sjøstjerna jobber vi 1:1, og det er individuell tilrettelegging gjennom hele dagen. Vi har faste aktiviteter på faste dager, f.eks. tur, sansefredag og fysmus. For å opprettholde et godt og faglig miljø er det viktig at vi deler kunnskap både i hverdagen og på møter. Det skal være rom for uenigheter, og vi skal gi hverandre konstruktive tilbakemeldinger. Vi skal tilegne oss kunnskap for mest mulig å møte de ulike barna sine utfordringer, potensiale og medisinske behov. Vi samarbeider og får veiledning fra blant annet habiliteringstjenesten, Glenne, SSE og PPT.

- Sjøstjernas fagområder

Vi skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger.

- Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer (ASK). Dette innebærer også rim, regler og sanger. Vi skal stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. Vi skal bidra til at barna videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd.

Barna skal få muligheten til å oppleve spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale. Barna skal oppfordres til å bruke språk til å skape relasjoner og delta i lek og sosialt samspill. Vi skal skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre. Vi skal fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer. Vi skal inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter. Vi kommuniserer gjennom Norsk med tegnstøtte (NMT), tematavler, kommunikasjonsbøker, papptech og digitale hjelpemidler. Vi er språkmodeller ved å modellere NMT og pekeprating i ulike ASK hjelpemidler. Gjennom å tilby barna ulike typer språkstøtte kan vi sammen finne fram til hvilken språkstøtte som er best egnet for det enkelte barns kommunikasjon.

- Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek, sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barna skal oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt. Barna skal videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. De skal få oppleve å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer på sine prinsipper. De skal bli trygge på og bevisste sin egen kropp, få en positiv opplevelse av seg selv og bli kjent med egne følelser. Vi skal være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring. Vi skal gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehagen. Vi skal legge til rette for at måltider bidrar til måltids glede. Vi har faste turdager og fysmus. Fysioterapeut er på avdeling flere ganger i uka og trener med noen av barn i tillegg til å veilede personalet

- Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former, og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Vi skal stimulere barnas nysgjerrighet. Barna skal ha tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer. Barna skal bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk. Vi skal gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur. Vi skal vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å

gå videre i utforsking av de estetiske områdene. Vi skal synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom.

- Natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Vi skal bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen. Vi skal lage konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi. Vi skal bruke naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring. I tillegg bruker vi naturmaterialer til sansestimulering og læring.

- Antall, rom og form

Dette området omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Barna skal bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse. Barna undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter. Vi skal stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning.

- Etikk, religion og filosofi

Barna skal få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider. Vi skal legge til rette for at barna skal utvikle interesse og respekt og forståelse for hverandre. Vi skal gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner. Vi skal reflektere over egne verdier og holdninger i arbeidet med barna.

- Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø. Barnehagen skal bidra til at barna medvirker i egen hverdag. Barna skal erfare at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse. Barna skal få utforske ulike landskap. Vi skal sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre. Vi skal gi barna muligheter tilpasset individuelle forutsetninger.